

Анотації дисциплін та структурно-логічна схема освітньої підготовки докторів філософії

Спеціальність 011 Науки про освіту

Спеціалізація: Загальна педагогіка та історія педагогіки

НОРМАТИВНІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ

Професійно-педагогічна компетентність викладача ВНЗ

Мета: формування професійно-педагогічної компетентності у процесі забезпечення теоретичної й практичної підготовки аспірантів до майбутньої професійно-педагогічної діяльності у ВНЗ.

Предмет: професійно-педагогічна компетентність викладача ВНЗ.

Змістові модулі:

Теоретичний модуль:

- сутність професійно-педагогічної компетентності викладача вищого навчального закладу;
- структура професійно-педагогічної діяльності викладача ВНЗ. Навчальна і виховна діяльність науково-педагогічного працівника;
- організація методичної діяльності викладача. Педагогічна майстерність викладача ВНЗ;
- організація наукової діяльності науково-педагогічного працівника

Практичний модуль:

- навчальна діяльність викладача ВНЗ;
- методична діяльність викладача ВНЗ;
- професійно-педагогічна майстерність викладача ВНЗ;
- виховна діяльність викладача вищої школи;
- професійна етика та педагогічний такт викладача.

Теорія і практика наукового стилю української мови

Мета: навчити аспірантів вдало підбирати та доречно використовувати мовні засоби для наукової комунікації (сфера науки, навчання, освіти).

Предмет: характеристика та особливості використання мовних засобів основних жанрів наукового стилю української мови (монографія, наукова стаття, рецензія, відгук, лекція, наукова доповідь та ін.).

Змістові модулі:

Модуль 1. Становлення й розвиток наукового стилю.

Модуль 2. З історії наукового стилю української мови.

Модуль 3. Ознаки наукового стилю.

Модуль 4. Науковий стиль української мови.

Іноземна мова за професійним спрямуванням

Мета: формування необхідної для науковця комунікативної спроможності в усній та письмовій формах в межах тематики, що визначається практичними потребами науково-педагогічної діяльності в галузі педагогічної науки та освіти.

Предмет: академічна іноземна письмова та усна мова.

Змістові модулі:

Модуль 1. Анотування наукової інформації.

Модуль 2. Реферування наукової інформації.

- Модуль 3. Наукове творче письмо: особливості лексики і стилю.
Модуль 4. Структура, лексика і текст наукового листування.
Модуль 5. Структура, лексика і текст наукової доповіді.
Модуль 6. Структура і лексика графічної й голосової презентації наукового повідомлення.
Модуль 7. Структура, лексика і текст стендової доповіді.
Модуль 8. Структура, лексика і текст наукової статті.

Сучасна система наукової інформації, наукометрія, трансфер технології та управління науковими проектами

Мета: ознайомити аспірантів із сучасною системою накопичення та зберігання наукової інформації, основними надбаннями наукометрії, проблемами у сфері трансферу технологій та управління науковими проектами, навчити використовувати сучасні наукометричні бази даних під час аналізу сучасного стану досліджуваної проблеми, презентувати власні здобутки у наукометричних базах даних, здійснювати трансфер технологій та управляти науковими проектами.

Предмет: система наукової інформації, наукометричні бази даних, трансфер технологій у науковій сфері, управління науковими проектами

Змістові модулі:

Модуль 1. Способи організації наукової інформації. Наукометричні бази даних. Ідентифікація вченого.

Модуль 2. Управління інтелектуальною власністю. Об'єкти промислової власності. Трансфер технологій. Теоретичні та практичні аспекти передачі прав на об'єкти інтелектуальної власності. Авторське право.

Модуль 3. Управління науковими проектами. Підготовка проекту. Планування проекту. Документація.

ДИСЦИПЛІНИ ВАРІАТИВНОЇ ЧАСТИНИ

ДИСЦИПЛІНИ САМОСТІЙНОГО ВИБОРУ УНІВЕРСИТЕТУ

Історія та філософія науки

Мета: формування у аспірантів і пошукачів цілісної уяви про генезис наукового знання, про історію становлення та розвитку науки, про різні методи дослідницької діяльності.

Предмет: проблеми і методи історії та філософії науки.

Змістові модулі:

Модуль 1. Методологічні проблеми історико-наукового дослідження.

Модуль 2. Знання і його типологія.

Модуль 3. Філософія і наука: принципи взаємовідносин.

Модуль 4. Соціально-гуманітарне пізнання.

Модуль 5. Основні дослідницькі програми соціально-гуманітарних наук.

Модуль 6. Дисциплінарна структура і роль соціально-гуманітарних наук в процесі соціальних трансформацій.

Актуальні проблеми в галузі загальної педагогіки, порівняльної педагогіки та історії педагогіки

Мета: актуалізувати та систематизувати сучасні проблеми загальної педагогіки, порівняльної педагогіки та історії педагогіки як підґрунтя організації науково-педагогічного дослідження.

Предмет: теорія та практика сучасних проблем загальної педагогіки, порівняльної педагогіки та історії педагогіки.

Змістові модулі:

актуальні проблеми загальної педагогіки (сталий розвиток суспільства шляхом формування конкурентоспроможного людського капіталу та створення умов для освіти впродовж життя; міжнародна інтеграція в галузі освіти; пошук оптимальних шляхів входження системи вищої освіти України в Європейський простір за умови збереження і розвитку досягнень та прогресивних традицій національної вищої школи; наступність процесу здобуття вищої освіти; державна підтримка підготовки фахівців для пріоритетних галузей економічної діяльності, фундаментальних і прикладних наукових досліджень, науково-педагогічної та педагогічної діяльності тощо);

актуальні проблеми порівняльної педагогіки (основні тенденції розвитку освіти у провідних країнах світу на ґрунті загальнонаціональних та національних культурних традицій і цінностей; напрями освітньої політики в галузі Європейського союзу; програми міжнародної співпраці в галузі освіти; Європейській простір вищої освіти: проблеми і суперечності; напрями діяльності міжнародних організацій в галузі порівняльних досліджень (Міжнародне бюро з виховання ЮНЕСКО, Римський клуб, Організація з міжнародного співробітництва і розвитку (ОЕСД), Рада Європи));

новітні джерела, сучасні педагогічні дослідження вітчизняних і зарубіжних науковців у галузі загальної педагогіки, порівняльної педагогіки та історії педагогіки.

Методологія підготовки, представлення дисертаційної роботи та оформлення наукових досліджень

Мета: надання методичних і практичних навичок щодо вибору наукової проблеми, формулювання і аргументації наукових гіпотез; логічної побудови та написання дисертації з використанням різноманітних методів наукового дослідження.

Предмет: сутність та особливості методики та організації наукових досліджень та підготовки наукових праць.

Змістові модулі:

узагальнення теоретичних підходів до вивчення об'єкту дослідження;
відбір та обґрунтування принципів методів та підходів дослідження;
методика формулювання наукової проблеми та теми дослідження;
аргументація актуальності наукової проблеми;
визначення мети, завдань, об'єкту та предмету дослідження;
методика авторського конструювання категоріального та понятійного апарату;
визначення архітектоніки наукової роботи;
методика опрацювання джерел вторинної наукової інформації;
процес формулювання та доведення наукових гіпотез;
наукове редагування тексту роботи;
підготовка фахових наукових статей, тез та висновків наукових досліджень;
тайм-менеджмент в підготовці наукової роботи;
критерії оцінки результатів наукової діяльності.

Дисципліни вільного вибору аспіранта

Методологічні підходи до організації історико-педагогічного та порівняльно-педагогічного дослідження

Мета: ознайомити аспірантів із сукупністю методологічних підходів і засобів історико-педагогічного та порівняльно-педагогічного дослідження, що утворюють методологічну систему.

Предмет: методологічні підходи та засоби історико-педагогічного дослідження розвитку педагогічного знання та порівняльно-педагогічного дослідження.

Змістові модулі:

1. Загальні засади педагогічних досліджень:

- 1.1 Педагогічна наука в Україні: стан та напрями розвитку.
- 1.2 Суперечності в педагогічних дослідженнях.
- 1.3 Педагогічний підхід: генеза та сутність поняття.
- 1.4 Понятійно-термінологічний аналіз у педагогічних дослідженнях
- 1.5 Чинники визначення методологічних засад педагогічного дослідження
- 1.6 Методологія вивчення стану дослідження певної педагогічної проблеми та моделювання експериментальної системи

2. Методологічні засади історико-педагогічних та порівняльних досліджень:

- 2.1 Закони та закономірності розвитку педагогічної науки
- 2.2 Методологія дослідження історико-педагогічного процесу: постановка проблеми
- 2.3 Методологічні засади аналізу історії розвитку педагогічної науки
- 2.4 Наратив в історико-педагогічному дослідженні: методологічний аналіз
- 2.5 Специфіка використання методів наукового пізнання в порівняльно-педагогічних дослідженнях
- 2.6 Поєднання якісної й кількісної стратегій як методологія історико-педагогічного дослідження
- 2.7 Методологічні підходи і принципи вивчення періодичної преси як специфічного джерела історико-педагогічного дослідження
- 2.8 Вибірковий метод в історико-педагогічному дослідженні
- 2.9 Критеріально-комплексний підхід до аналізу процесів розвитку системи освіти і педагогічної думки регіону
- 2.10 Регіональні історико-педагогічні дослідження: спрямованість, значення, методологічні засади

Історико-педагогічне джерелознавство

Мета: формування знань з історико-педагогічного джерелознавства, та відповідних джерелознавчих умінь у процесі забезпечення теоретичної і практичної підготовки аспірантів до майбутньої професійно-педагогічної діяльності у ВНЗ.

Предмет: історико-педагогічне джерелознавство.

Змістові модулі:

1. Теоретичний модуль:

- сутність та специфіка історико-педагогічного джерелознавства у структурі історії педагогіки;
- структура сучасного джерелознавства у педагогічній науці;
- провідні підходи до класифікації та систематизації історико-педагогічних джерел;
- види і типи джерел в історико-педагогічних дослідженнях.

2. Практичний модуль:

- Основні групи джерел в історії педагогіки;
- Вітчизняні та зарубіжні джерела історії педагогіки;

- Робота з архівними джерелами історико-педагогічного змісту;
- Використання історико-педагогічних джерел в дослідженнях з історії педагогіки.

Основи дослідницької діяльності в архівних установах

Мета: забезпечення теоретичної і практичної підготовленості аспірантів до роботи в архівних установах.

Предмет: дослідницька діяльність в архівних установах.

Змістові модулі:

Теоретичний модуль:

- Основні характеристики вітчизняних та зарубіжних архівних установ;
- сутність та специфіка дослідницької діяльності в архівних установах;
- основні напрями діяльності архівних установ в Україні та за кордоном;
- основи архівознавства, джерелознавства, археографії, документознавства, генеалогії, кодикології та інших галузей історичної науки.

Практичний модуль:

- Дослідницький напрям діяльності архівних установ;
- методичний напрям діяльності аспірантів в архівних установах;
- науково-інформаційний напрям діяльності в архівних установах;
- науково-організаційний напрям діяльності архівних установ;
- створення наукових розробок за допомогою архівних джерел.

ДИСЦИПЛІНИ ВІЛЬНОГО ВИБОРУ АСПІРАНТА

Компаративний аналіз у науковому дослідженні

Мета: озброїти знаннями та практичними уміннями компаративного аналізу в галузі освіти як підґрунтя модернізації вітчизняної системи освіти в умовах її реформування.

Предмет: сутність та особливості теорії та методики організації компаративного аналізу у науково-педагогічному дослідженні.

Змістові модулі:

компаративістика у сфері освіти: цілі, предмет, значення для теорії і практики; структура, методологічні стандарти та досвід порівняльних досліджень (концепція Марка-Антонія Джуліана де Париса та Педро Россело; концепція Міхаела Е. Садлера та Ісаака Кандела; концепція Ніколаса Ханса; гуманістичне концепція Фрідріха Схпейдера і Франца Хілкера; концепція Георга З. Ф. Берендея; концепція поєднання порівняльної педагогіки з освітньою політикою (Едмунд Кінг); методологічні концепції порівняльної педагогіки Гаральда Ноаха і Макса Екстерна);

мета і предмет порівняльних досліджень, їх концептуалізація;

методи, техніки та засоби порівняльних досліджень;

організація порівняльного дослідження;

відбір експериментального матеріалу (проб, випробувань) та засоби отримання інформації;

проблема критеріїв порівняння;

аналіз та інтерпретація одержаних результатів;

науково-дослідна інфраструктура порівняльних досліджень в галузі освіти (осередки наукової інформації компаративістичного спрямування, центри документації та їх види, осередки порівняльної статистики, компаративістична періодика).

Використання ІКТ у науково-педагогічному дослідженні

Мета: сформулювати уявлення про можливості та перспективи використання інформаційно-комунікаційних технологій у науково-педагогічному дослідженні, про використання наявних інформаційних продуктів під час наукового дослідження, сучасні пошукові системи та бази даних наукової інформації різних типів.

Предмет: сутність та особливості теорії та методики організації науково-педагогічних досліджень засобами ІКТ.

Змістові модулі:

теоретичні засади використання ІКТ у науково-педагогічному дослідженні;
типологія, класифікація, структура та архітектура ІКТ;
основні типи ІКТ, що використовуються в науково-дослідній діяльності,
відбір та обґрунтування використання ІКТ у ході науково-педагогічного дослідження;
сучасні пошукові системи та бази даних наукової інформації різних типів.

Практико-орієнтований підхід в історико-педагогічному та порівняльно-педагогічному дослідженнях

Мета: озброїти знаннями та практико-орієнтованими вміннями визначення перспектив використання історико-педагогічного досвіду, знань про оновлення теорії та практики освіти в інших країнах світу у сучасних умовах модернізації освітньої системи в Україні.

Предмет: сутність, особливості теорії та методики використання практико-орієнтованого підходу в історико-педагогічному та порівняльно-педагогічному дослідженні.

Змістові модулі:

теоретичні основи використання практико-орієнтованого підходу в історико-педагогічному та порівняльно-педагогічному дослідженнях;

методологічні стандарти застосування практико-орієнтованого підходу в історико-педагогічному та порівняльно-педагогічному дослідженнях;

методи, техніки та засоби застосування практико-орієнтованого підходу в історико-педагогічному та порівняльно-педагогічному дослідженнях;

основні підходи до узагальнення результатів історико-педагогічного та порівняльно-педагогічного дослідження на засадах застосування практико-орієнтованого підходу (державний, регіональний, інституційний компоненти).